

У К Р А І Н А
КОМУНАЛЬНА УСТАНОВА
« ФЕДОРІВСЬКИЙ ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І-ІІІ СТУПЕНІВ »
ФЕДОРІВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ
ПОЛОГІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ

19.06.2023 р.

Н А К А З
с. Федорівка

№ 43

Про підсумки роботи
класів інклюзивного навчання
у 2022/2023 навчальному році

З метою реалізації державної політики щодо забезпечення права дітей, які потребують корекції фізичного розвитку, на здобуття якісної освіти, інтеграції їх у суспільство шляхом запровадження інклюзивного навчання у 2022/2023 навчальному році інклюзивним навчанням було охоплено 5 учнів закладу освіти.

Згідно плану роботи школи протягом навчального року було вивчено стан організації інклюзивного навчання.

1. При організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами адміністрація закладу керувалася статтями 8 і 16 Закону України "Про загальну середню освіту", Постановою Кабінету Міністрів від 15 серпня 2011р. № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», Постановою Кабінету Міністрів України № 588 від 09.08.2017 року «Про внесення змін до порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», Постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 року № 129 «Деякі питання використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами у 2019 році», наказу МОН України від 08.06.2018 р. № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти», листом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.08.2012 року № 1/9-529 «Про організацію психологічного і соціального супроводу в умовах інклюзивного навчання», наказом МОН від 17.04.2019 р. № 423 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти», листом МОН України від 05.08.2019 № 1/9-498 «Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2022/2023 н.р.»

Роботу інклюзивних класів у 2022/2023 році було організовано дітям з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності.

Освітня діяльність у класах з інклюзивним навчанням у 2022/2023 н.р. була спрямована на реалізацію завдань:

- вироблення в учнів з особливими освітніми потребами соціальних навичок та вдосконалення соціальної взаємодії вдома та в школі (удосконалення навичок спілкування, вміння співпрацювати);
- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами відповідного рівня освіти у середовищі однолітків згідно з Державним стандартом загальної середньої освіти;
- розвиток концентрації та обсягу уваги, розвиток довільної уваги учнів;
- розвиток пізнавальних процесів за допомогою активного включення дітей з особливими освітніми потребами до освітнього процесу та проведення корекційно-розвиткових занять;
- формування навичок дисциплінованості, організованості, вольової регуляції, вміння діяти за зразком;
- створення емоційно – комфортної атмосфери в шкільному колективі;
- забезпечення диференційованого психолого – педагогічного супроводу;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розробки індивідуальних програм навчання;
- формування навичок взаємодії дітей з особливими потребами з іншими учнями у класних колективах.
- забезпечення засобами корекції психофізичного розвитку, спеціальне обладнання, відповідний дидактичний матеріал, особливі наочні засоби .

В освітньому закладі наявні документи, які є підставою для організації інклюзивної форми навчання.

Підставою для організації інклюзивного навчання були наступні документи:

- заява батьків або осіб, які їх замінюють;
- наказ директора закладу освіти про створення та функціонування класу з інклюзивним навчанням;
- рішення психолого – медико – педагогічної консультації для учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового (психічного) розвитку;
- витяг про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Навчання в класах, де організоване інклюзивне навчання, здійснюється за робочими навчальними планами, затвердженими департаментом освіти та складені на основі Типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України. На основі робочих планів розроблено та затверджено для кожного учня з особливими освітніми потребами індивідуальний робочий навчальний план з урахуванням висновку ІРЦ.

Індивідуальний навчальний план визначає перелік навчальних предметів, кількість годин, що відводяться на вивчення кожного предмета та тижневу кількість годин. У плані враховуються додаткові години на індивідуальні і групові заняття, факультативи, курси за вибором.

Для проведення корекційно-розвиткових занять в індивідуальних планах учнів передбачається від 3 до 5 годин на тиждень.

Індивідуальні плани розроблялися класними керівниками за участю батьків дитини та затверджувалися директором школи.

Індивідуальні навчальні програми дітей з особливими освітніми потребами у класах з інклюзивним навчанням розроблялися на основі типових навчальних програм школи з урахуванням спеціальних, з відповідною їх адаптацією.

Відповідно до висновку ІРЦ та згодою батьків для дітей з особливими освітніми потребами розроблено індивідуальну навчальну програму, яка, на основі вивчення динаміки розвитку учня, переглядається двічі на рік (за потребою частіше) з метою її коригування, враховуючи потенційні можливості учня. Індивідуальна навчальна програма визначає зміст, систему знань, навичок і вмінь, які мають опанувати учні, розробляється за участю батьків дитини та затверджується керівником навчального закладу.

Розклад уроків у класах з інклюзивним навчанням складається відповідно до робочого плану навчального закладу з урахуванням індивідуальних особливостей учнів та гігієнічних вимог.

Важливим у навчанні таких дітей є залучення кваліфікованих спеціалістів, які надають допомогу вчителю та дітям з особливими потребами у навчанні. З дітьми постійно працюють асистенти вчителя, практичний психолог, соціальний педагог, логопед, вчитель-дефектолог. Такий комплексний підхід, без сумніву, дає хороші результати, а вчителям інклюзивних класів можливість краще зрозуміти індивідуальні особливості учнів. Віра в дитину, наполегливість, витримка, старанність, готовність до систематичної роботи стали запорукою позитивних змін. До складання індивідуальної навчальної програми залучалися батьки, які мають чітке уявлення про те, чому навчання дитини потребує розроблення індивідуальної навчальної програми. Така співпраця забезпечує інформування батьків про потенційні можливості дитини, динаміку її розвитку.

В процесі підготовки до уроку в загальноосвітньому інтегрованому класі вчителі складають план-конспект уроку, в якому інтегрують учбовий матеріал загальноосвітніх та індивідуальних програм так, щоб на одному уроці діти з різним станом психофізичного і інтелектуального розвитку вивчали близьку за змістом тему, але на тому рівні засвоєння, який доступний для кожного учня. Інформація, одержувана учнем по темі, що вивчається, відповідає рекомендованій йому для навчання освітній програмі. Закріплення отриманих знань, умінь і навичок ведеться на різному дидактичному матеріалі, підбраному для кожного учня індивідуально: роздаткові картки, вправи з навчальних посібників і підручників (добирає асистент вчителя). Для пояснення складно сприйманих тем учням з особливостями в розвитку пропонуються картки-інструкції з описом покрокових дій учнів. Така побудова учбових занять створює умови, при яких всі учні класу залучаються до загальнокласної роботи. Для здійснення обліку занять з учнями та виконання індивідуального навчального плану та програм асистентами вчителя заведено окремий журнал встановленого зразка.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється за критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Система оцінювання навчальних досягнень учнів є стимулюючою. З метою оцінювання індивідуальних досягнень учнів педагоги школи використовують метод оцінювання портфоліо.

Практика доводить, що корекційна робота стає ефективною лише при позитивній спільній участі педагогів і вузьких фахівців в створенні ситуації активного мислення учня, що формує системний процес розвиваючого навчання. Саме цим питанням в школі приділяється значна увага.

У закладі освіти створено команду психолого-педагогічного супроводу для дітей з особливими освітніми потребами. В групу фахівців входять: Роздорожнюк Олег Олександрович, психолог школи
Вовк Вікторія Анатоліївна, асистент вчителя
Бутенко Людмила Олексіївна, асистент вчителя
Шинкаревич Валерій Ярославович, асистент вчителя
Колісніченко Валентина Вікторівна, асистент вчителя
Колісниченко Наталія Олександрівна, класовод 4 класу
Кривіхіна Антоніна Станіславівна, класний керівник 9 класу
Шинкаревич Тетяна Григорівна, вчитель природознавства.
Міхайлова Вікторія Миколаївна, сестра медична.

Команда разом з батьками учнів, згідно висновку ІРЦ розробляє на рік індивідуальну програму розвитку. Двічі на рік (за потребою частіше) вони переглядаються з метою коригування. Процес складання ІПР дитини з особливими освітніми потребами носить диференційований характер, розробляється на основі аналізу проблеми розвитку учня та його освітніх потреб. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами інформує батьків щодо особливостей інклюзивного навчання, цілей та завдань, переваг інклюзії для всіх суб'єктів навчально-виховного процесу. Батькам надаються роз'яснення щодо врахування особливостей розвитку їхньої дитини. Це сприяє формуванню батьківської компетентності під час обговорення питань, що виникають унаслідок спілкування та групової взаємодії в дитячому колективі. Поінформованість батьків сприяє формуванню інклюзивних цінностей, що забезпечує дружню і позитивну атмосферу, сприятливу для всіх дітей.

Індивідуальні програми розвитку затверджені директором школи та підписані батьками учнів.

Корекційно-розвиткова робота — комплекс заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення та особистості дитини. Корекційно-розвиткова робота проводиться як корекційно-розвиткові заняття за напрямками відповідно до індивідуальних особливостей учня.

Згідно з висновками ПМПК на початку навчального року був складений розклад корекційно-розвиткових занять, який затверджений директором школи та погоджений батьками учнів. В індивідуальній програмі розвитку

зазначається кількість годин (2-5) та напрями проведення корекційно-розвиткових занять, визначені психолого-медико-педагогічною консультацією з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учня та типових навчальних планів. Корекційно-розвиткові заняття проводяться з урахуванням особливостей навчально-пізнавальної діяльності учня.

Корекційно-розвиткові заняття з учнями проводились індивідуально, їх тривалість становила 20—25 хвилин. Тривалість групових корекційно-розвиткових занять – 40 хв.

Кадрове забезпечення викладання корекційно-розвиткових занять:

Добровольська О.І., 4 клас, соціально-побутове орієнтування, 2 години

Іваненко Л.Г., 4 клас, розвиток мовлення, 2 години

Галка П.П., 6 клас, соціально-побутове орієнтування, 2 години

Сушко Л.І., 7 клас, соціально-побутове орієнтування, 2 години

Галка П.П., 9 клас, соціально-побутове орієнтування, 2 години

Жук В.М., 5 клас, розвиток мовлення, 1 година

7 клас, розвиток мовлення, 1 година

8 клас, розвиток мовлення, 1 година

Зміст корекційно-розвиткових занять реалізується через навчальні предмети та курси для дітей із затримкою психічного розвитку: корекція розвитку, розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, корекція та розвиток психофізичних функцій. Корекційно-розвиткові заняття проводяться вчителем –логопедом, практичним психологом, вчителем-дефектологом.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи у школі були:

- розвиток та удосконалення фонетико-фонематичних навичок учнів;
- збагачення пасивного та активного словника учнів;
- формування навичок спілкування;
- розвиток зорово-просторової уваги та пам'яті;
- формування діалогічного та монологічного мовлення;
- розвиток емоційної сфери;
- подолання тривожності;
- розвиток процесів запам'ятовування та відтворення інформації;
- корекція пізнавальної діяльності учнів.

Проведення ефективної корекційно-розвиткової роботи в цілому здійснюється завдяки співпраці усіх корекційних педагогів, класних керівників, вчителів - предметників, батьків та адміністрації школи.

Необхідно зазначити, що за досить обмежену кількість годин корекційних занять важко розв'язати всі поставлені завдання. Тому розпочата робота має своє продовження на уроках та в процесі позакласної роботи. Тому в роботі з дітьми вибираються найважливіші теми, які можуть дати очікуваний результат. Доводиться, в першу чергу, звертати увагу на те, щоб не допускати появи у дитини негативних психологічних рис під впливом особливих умов її розвитку, затримки не тільки в набутті знань, а й у розвитку особистості. Цьому сприяють проведення та застосування спеціальних вправ та дидактичних ігор, використання наочних посібників, предметних та сюжетних малюнків.

Надзвичайно важливою умовою правильної організації занять є ігрова форма. Їй відводиться більша частина часу, і з даної проблеми зібрано дуже

багато різноманітного матеріалу. Наприклад: на логопедичних заняттях, щоб повернути увагу дитини на звуковий склад мови використовуються логопедичні ігри "Впізнай за звуком", "Впізнай, кому належить голос", "Відгадай, в якому слові допущено помилку", "Підбери малюнки до певного звуку" тощо. Для розвитку рухливості мовленнєвих органів допомагають артикуляційні вправи "лопаточка", "галочка", "трубочка", "годинничок", "коники", "гойдалки" та ін. Закріпленню правильної вимови сприяють скоромовки, чистомовки, вірші, потішки, загадки, прислів'я, приказки, насичені звуками, які вимагають корекції. Особлива увага приділяється розвитку мовної моторики, слухового сприймання, фонематичного слуху, загальної та дрібної моторики, розвитку просторового уявлення, логічного мислення, пам'яті, уваги. Обов'язковими на кожному занятті є фізкультхвилинки, які постійно урізноманітнюються.

Заняття обліковуються в окремому журналі, без оцінювання навчальних досягнень учнів.

Асистенти вчителя працюють в тісному контакті з вчителями, батьками, постійно ведуть спостереження за змінами у розвитку дитини, надають допомогу учням з особливими освітніми потребами, чітко дотримуючись вимог посадової інструкції асистента вчителя, затвердженої керівником закладу. Вони допомагають в організації навчально-виховного процесу у класах з інклюзивним навчанням, сприяють розвитку дітей, поліпшенню їх психоемоційного стану, співпрацюють з батьками.

Навчання учнів в умовах загальноосвітнього класу направлено перш за все на формування у дітей віри в свої власні сили, у власні можливості, оскільки життєстверджуючий тонус повсякденного життя школяра спирається перш за все на успіхи в його основній праці - навчанні. Доводиться враховувати не лише психологічний стан дитини, а й її здоров'я, нерідко – настрої. Важливими стають такі форми: заспокоєння дитини, гра, релаксація, гра – руханка, казкотерапія. Нерідко для зняття емоційної напруги, перевтоми асистенти вчителя ведуть дітей на прогулянку.

Під час вивчення питання стану реалізації інклюзивного навчання було виявлено, що залучення дітей з особливими потребами до такої форми навчання позитивно впливає на соціально-емоційну сферу, фізичний та творчий розвиток, більш прихильніше ставлення до них учнів класу. Вчителі та батьки учнів відзначають, що за період навчання учнів за інклюзивною формою відбуваються позитивні зміни:

- учні легше уявляють, усвідомлюють та висловлюють ставлення до прочитаного, почутого;
- краще адаптуються до роботи на уроці, швидше звикають до ритму уроку ;
- виявляють достатній рівень самостійності при виконанні домашніх завдань;
- значне покращення у вимові та диференціації свистячих та шиплячих звуків;
- спостерігається позитивна динаміка у процесах побудови речень, зв'язних висловлювань, висловленні власної думки;

- значне покращення навичок читання, зменшення кількості граматичних помилок у писемному мовленні.

Найбільшим успіхом учнів є те, що вони не помічають своєї відмінності між однолітками, вільно з ними спілкуються, беруть участь у шкільному житті свого класу.

Учні з особливими освітніми потребами є активними учасниками позакласної роботи, яка проводиться з урахуванням психофізичних можливостей дитини і спрямована на всебічний розвиток особистості, формування позитивного соціально-психологічного статусу. Вони залучаються до позашкільної роботи відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, з урахуванням їх побажань, віку, психофізичних особливостей та стану здоров'я. Вся виховна і освітня робота при інклюзивному навчанні проводиться у повсякденному житті та на спеціально організованих заняттях.

Батьки учнів активно співпрацюють з педагогами, завдяки чому задоволені отриманими результатами: їх діти стають менш ізольованими від навколишнього світу, вчаться співпрацювати, на достатньому та середньому рівні засвоюють навчальний матеріал, стають більш відкритими для спілкування.

Виходячи з вищесказаного,

НАКАЗУЮ:

1. Заступнику директора з навчально-виховної роботи Людмилі ФЕНЬКО..:
 - 1.1. Тримати на контролі організацію інклюзивного навчання в школі.
 - 1.2. Проводити роботу з батьками даної категорії учнів, здійснювати їх анкетування два рази на рік (за підсумками I-го семестру та навчального року).
 - 1.3. Своєчасно реагувати на зауваження батьків з питання організації навчання їх дитини.
 - 1.4. Активізувати методичну допомогу вчителям у класах з інклюзивним навчанням.
2. Практичному психологу Олегу РОЗДОРОЖНЮКУ забезпечувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.
3. Класним керівникам та вчителям-предметникам:
 - 3.1. Забезпечити надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів.
 - 3.2. Враховувати індивідуальні особливості учнів у процесі підготовки до занять та використовувати новітні форми та засоби навчання, що сприяють розвитку пізнавальних процесів учнів.
 - 3.3. Сприяти створенню позитивного мікроклімату у класному колективі.
 - 3.4. Залучати учнів з особливими освітніми потребами до життя класу і школи.

- 3.5. Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими потребами здійснювати згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальним навчальним планом.
4. Асистентам вчителів тримати на контролі організацію навчально-виховного процесу в класі з інклюзивним навчанням; надавати допомогу учням з особливими освітніми потребами в організації робочого місця; вести педагогічну документацію, здійснювати соціально-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами, дбати про професійне самовизначення та соціальну адаптацію учнів; інформувати вчителя класу та батьків про досягнення учня.
5. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника директора з НВР Фенько Л.В...

Директор школи

Тетяна ХАРЬ